Providentia

Förvaltnings AB Providentia, Arsenalsgatan 8C, Box 16174, 103 24 Stockholm
Telefon 08-614 20 00, Telefax 08-614 21 50

Providentia

ÅRSREDOVISNING 1991

Innehåll

Providentia

Samgåendet Providentia-Investor ____ 1
VD-intervju ____ 2
Historisk utveckling 1945–1991 ____ 4

Verksamheten 1991

Substansvärde ____ 8
Kursutveckling och ägarstruktur ____ 9

Årsredovisning 1991

Förvaltningsberättelse ____ 10
Resultaträkningar ____ 12
Balansräkningar ____ 13
Aktieinnehav ____ 14
Finansieringsanalyser ____ 15
Bokslutskommentarer ____ 16
Revisionsberättelse ____ 18

Tio år i sammandrag ____ 19

Styrelse och revisorer ____ 20

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls onsdagen den 17 juni 1992 kl 9.00. Plats meddelas senare genom annonsering i dagspressen.

För att få deltaga i förhandlingarna på stämman skall aktieägare dels vara införd i aktieboken som förs av Värdepapperscentralen VPC AB senast fredagen den 5 juni 1992 dels anmäla sig senast fredagen den 12 juni kl 15.00 till styrelsen under adress: Förvaltnings AB Providentia, Box 16174, 103 24 Stockholm eller per telefon 08-614 20 00.

Aktieägare, som genom banks notariatavdelning eller enskild fondhandlare låtit förvaltarregistrera sina aktier, måste tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn för att kunna utöva rösträtt på bolagsstämman. Sådan inregistrering skall vara verkställd senast fredagen den 5 juni 1992.

Utdelning

Som avstämningsdag föreslås onsdagen den 24 juni 1992. Om bolagsstämman beslutar i enlighet med förslaget, beräknas utdelningen sändas ut genom VPCs försorg onsdagen den 1 juli 1992.

Omslagsfoto: Stig-Göran Nilsson.

Miljövänligt papper från Stora Papyrus
Omslaget: 250 g MultiCover Silk
Inlagan: 150 g MultiArt Silk

Produktion: KREAB, Kreativ Information AB
Foto: Håkan Lind, styrelse, m.fl.
Tryck: Resta Grafiska AB, Kumla, 1992

Samgåendet Providentia-Investor

Det var den 25 november i fjol som det offentliggjordes att Providentia och Investor skulle gå samman till ett bolag med namnet Investor.

Providentias aktieägare och konvertibelinnehavare gavs följande erbjudande:

- För fem aktier i Providentia erhålls fyra fria B-aktier i Investor.
- För konvertibler i Providentia erhålls nyemitterade konvertibler i Investor, motsvarande 110 procent av det sammanlagda nominella beloppet på de överlåtna konvertiblerna i Providentia, plus ränta t o m 11 februari 1992.

Baserat på genomsnittliga betalkurser för Providentias och Investors aktier och konvertibler de tre senaste veckorna före offentliggörandet av affären, innebar budet en premie på 16,8–18,5% för aktierna och 11,2% för konvertiblerna.

Det meddelades att större aktieägare i Providentia, med 54,2% av aktiekapitalet och 57,1% av rösterna, deklarerat sin avsikt att acceptera erbjudandet.

Tydligare struktur

Motivet för samgåendet sammanfattades i följande tre punkter:

- Providentias och Investors gemensamma intresseområden har blivit alltmer betydande. Bolagen har samma ägar- och investeringsfilosofi, likartade börsportföljer, gemensamt ägande av Saab-Scania och ett antal andra företag, gemensam personal och till stor del lika styrelsesammansättning.
- Ett sammanslaget Providentia/Investor får en tydligare struktur, vilket underlättar kapitalmarknadens analys och värdering. Det är inte minst viktigt i en framtida konkurrens om kapital även från utländska investerare.
- Samgåendet ger även förutsättning för en ökad omsättning i det nya bolagets aktier och övriga värdepapper. Genom att Providentias aktieägare erhåller fria B-aktier i det nya bolaget erhålls en mycket likvid aktie.

Ett sammanslaget bolag blir således i alla avseenden starkare än Providentia och Investor var för sig. Samgåendet bör därför vara bra för såväl Providentias som Investors aktieägare.

Fortsatt aktivt ägande

Vid offentliggörandet konstaterades vidare att Providentias och Investors övergripande mål varit att långsiktigt erbjuda aktieägarna en hög avkastning. Grunden för detta har varit en ägartradition präglad av ansvar och långsiktighet.

Det aviserades att det nya Investor kommer att arbeta med samma övergripande mål – ett aktivt ägande i börsnoterade företag, liksom av Saab-Scania, ska vara verksamhetens kärna.

Vidare meddelades att Saab-Scania-gruppen även i fortsättningen kommer att drivas som en självständig enhet med en egen styrelse som rapporterar direkt till Investors styrelse.

Prospekt/extra bolagsstämma

I mitten av december skickades prospekt med närmare information om erbjudandet ut till aktie- och konvertibelägare i Providentia och Investor.

Den 19 december hölls en extra bolagsstämma i Investor, varvid beslut fattades om nyemission av aktier och konvertibler till Providentias aktieägare och konvertibelinnehavare, höjning av kapitalgränserna i Investors bolagsordning samt ökning av andelen fria aktier.

Anmälningstiden löpte under perioden 2–31 januari 1992. Vid anmälningstidens utgång hade erbjudandet accepterats av aktieägare i Providentia med tillsammans 98,2% av aktiekapitalet och 97,9% av rösterna efter full konvertering. Investor beslöt därmed att fullfölja erbjudandet.

Providentias VD

”Samgåendet en helt naturlig utveckling”

Sedan 1946 har Providentia utvecklats till ett av Sveriges största investmentbolag, de senaste 13 åren med Dig som VD. Nu slås Providentia samman med Investor. Din reaktion?

– När vi nu går samman till ett bolag blir strukturen betydligt klarare, vilket gör det lättare för alla att analysera och värdera det nya bolaget.

– Genom att betalningen till våra aktieägare sker med fria B-aktier i Investor så får vi också en mycket likvid aktie, tillgänglig för både svenska och utländska investerare. På sikt kommer B-aktierna att svara för ca 60% av det totala antalet aktier i det nya bolaget.

– Båda dessa saker är viktiga – inte minst om vi framöver ska kunna vara ett intressant placeringsalternativ även för utländska investerare.

Hur omfattande har egentligen samarbetet varit mellan Providentia och Investor? Ni har haft gemensamma lokaler och gemensam personal, men har allt gjorts gemensamt och i fullt samförstånd?

– Det har nog varierat en del under årens lopp. Under tex 40- och 50-talen fanns större skillnader i aktieportföljerna eftersom Providentia då hade betydande fastighetsinnehav.

– När Marcus Wallenberg blev VD i Providentia 1958 fanns, som jag uppfattat det, ambitionen från hans sida att mera särskilja Providentia från Investor.

– Under 70- och 80-talen har Providentia och Investor i alla grundläggande frågor varit väldigt samstämda, varför synen på aktieförvaltningen varit likartad. Samtidigt har det funnits viss konkurrens, framför allt i den korta tradingverksamheten som under 80-talet ökade väsentligt i omfattning. Det har tom hänt någon gång att Providentia sålt vissa aktier samma dag som Investor köpt samma aktieslag – till en del aktiemäklares förvåning och måhända förtjusning.... Under senare år har tradingverksamheten samordnats i det av Providentia och Investor gemensamt ägda Patrica Trading.

Ni säger att samgåendet bör leda till en minskad investmentbolagsrabatt. Det har sagts många gånger tidigare från såväl Providentia- som Investorhåll. Varför tro på spådomen nu när den tidigare alltid slagit fel?

– Det är riktigt att vi haft förhoppningar om en minskad rabatt även tidigare, inte minst i samband med de nya skattereglerna för investmentbolag. Nu

Providentias VD, Per Lundberg

är det framför allt två faktorer som ligger till grund för vår bedömning. Dels vet vi att investmentbolag internationellt värderas med en betydligt lägre rabatt. Dels bör den starka industrirörelsen i Saab-Scania leda till en successivt allt riktigare värdering och därmed minskad rabatt.

Hur såg Providentia ut 1979 när Du blev VD?

– Det var ett relativt litet företag med en aktieportfölj på strax under miljarden. Tillsammans med Investor var vi 10–12 personer totalt. Samtidigt var det Marcus Wallenbergs avsikt att aktivera bolagen. ”Ni ska inte vara några slags kupongklippare, nu behövs nya tag”, minns jag att han sa.

Du kastades rakt in i Garphyttans ekonomiska problem?

– Ja, redan första arbetsdagen ville Marcus Wallenberg att jag skulle flyga med honom till Garphyttan. Företaget hade gått med förlust ett antal år i följd. ”Det får inte gå i konkurs, det är Ditt ansvar att tillsammans med Bo Berggren se till att företaget kommer på fötter”, sa han till mig. Bo Berggren var då chef för Incentive. Vi jobbade sedan intensivt med detta och 1982 kunde Garphyttan på nytt visa positivt resultat.

När Providentia startades 1946 dominerades aktieportföljen av fyra innehav – Stora Kopparberg, SKF, Atlas Diesel (senare Atlas Copco) och LM Ericsson – som sedan funnits med bland de största innehaven ända fram till i dag. Några speciella känslor för just dessa företag?

– Ja, definitivt en känsla av engagemang. Och den har gällt alla innehav i vår förvaltningsverksamhet. Just den långsiktiga och aktiva ägarrollen har ju varit grundläggande för Providentias arbete.

– Det starka engagemanget har också gällt många av de mindre bolagen där vi vissa perioder varit nästan hundraprocentigt engagerat i rekonstruktions- och/eller utvecklingsarbete.

80-talet är väl det decennium då Providentia gjort allra mest affärer. Vad har Peter Wallenberg, som blev styrelseordförande 1982, betytt för denna utveckling?

– Hans insats har varit helt avgörande. Även om Providentia och Investor successivt fick en allt friare ställning från S-E-Banken redan under 70-talet, så var det först när han trädde till som en verklig förändring av vår verksamhet successivt växte fram.

– Han hade förmågan att se vilka strukturella grepp som behövdes, utan att vara bunden till historiska och traditionella band. Han förde också in en ny tradingkänsla och ville att vi skulle vara aktiva och göra bra aktieaffärer varje dag.

– 80-talet blev ju också mycket positivt. Samtidigt som Stockholmsbörsen upplevde en verklig renässans stärkte vi ägarandelarna i alla våra strategiska innehav.

Under 80-talet byggde ni också upp en helt annan organisation, samtidigt som ni väl blev öppnare utåt?

– Javisst, tillsammans med Investor skapade vi ett mycket professionellt team. Antalet anställda ökade från ca 15 till ca 50. Vi fick specialistkompetens inom en rad områden och kunde på så sätt initiera och bistå företagen i olika strukturaffärer. Samtidigt blev vi bättre rustade för den kortsiktiga tradingverksamheten.

– Vi blev också betydligt öppnare i vår information utåt. Beviset därpå gavs inte minst förra året då Providentias och Investors årsredovisningar utsågs till årets bästa bland börsbolagen.

Under årens lopp har Providentia lämnat en del företag. Har det skett med stor saknad?

– Nej, förändringar är en del av näringslivets utveckling. Och som aktiv ägare måste man också genomföra försäljningar.

– Vi har dessutom haft starka motiv för försäljningarna. Fastighetsbolaget Diligentia såldes för att vi ville koncentrera ägandet till industriföretag, KemaNobel för att vi inte längre trodde på tung, kemisk industri i Sverige och Alfa-Laval för att Tetra Pak var en riktig partner.

1991, Providentias sista riktiga verksamhetsår blev väl något av ett ”rekordår”?

– Ja, i alla fall sett till stora affärer. Vi sålde inte bara Alfa-Laval utan också innehavet i Skandia till S-E-Banken. Och via Patricia avyttrade vi en stor aktiepost i Korsnäs. Samtidigt köpte vi tillsammans med Investor hela Saab-Scania!

Dåliga Providentia-affärer under årens lopp?

– Det är klart att det har funnits sådana men de är faktiskt rätt begränsade. Å andra sidan är det också där som möjligheterna varit störst att snabbt ta igen vad som förlorats – och det har vi gjort, tom med råge. I första hand har de kanske förekommit i den korta tradingverksamheten.

Låt oss till sist blicka framåt igen. Din roll i det nya Investor?

– Jag blir förste vice VD och VDs ställföreträdare med övergripande ansvar för analys och samordning av våra långsiktiga innehav. Dessutom ska jag ha det direkta ansvaret för våra intressebolag.

Långsiktiga aktieinnehav – bör vi räkna med några mera drastiska förändringar?

– Nej, knappast.

Intressebolagen då, ska de bli flera?

– Nej, vår strävan är snarare att åstadkomma en mera koncentrerad struktur.

Providentias grundfilosofi har varit ett långsiktigt, koncentrerat och aktivt ägande. Blir det nya tongångar i det nya bolaget?

– Nej, ägarfilosofin har vi haft gemensam med Investor. Det är ett skäl till varför samgåendet känns så naturligt. Det nya bolaget blir större och starkare – och därmed ännu bättre rustat att agera som en långsiktig och aktiv ägare. Ägarfilosofin ligger således fast.

Intervjuare:
Charlie Brantingson

Fyra bolag dominerade den första portföljen

Förvaltnings AB Providentia bildades i oktober 1945 och inledde sin verksamhet 1946. Det nya bolaget övertog vissa aktietillgångar från Stockholms Enskilda Bank och från banken närstående företag.

Fyra bolag dominerade

Den första aktieportföljen dominerades av fyra poster. Stora Kopparbergs Bergslag, SKF, Atlas Diesel (senare Atlas Copco) och LM Ericsson. Dessa fyra innehav har därefter funnits med i Providentias portfölj ända fram till i dag.

I den första Providentiaportföljen återfanns också aktier i bl a Trafik AB Grängesberg-Oxelösund, Svenska Järnvägsverkstäderna, Kopparfors, Skandia, Wifstavarf, Smålands Bank, Nordiska Kompaniet, Separator (senare Alfa-Laval) och fastighetsbolaget Drott.

Providentias första styrelse bestod av Josef Anér, Ejnar Rodling och Walter Wehtje, tre näringslivsdirektörer med anknytning till banken och olika industriföretag, nämligen Turitz, Stora Kopparberg respektive Atlas Diesel. Jacob Wallenberg blev styrelsens ordförande sedan han avgått som VD i banken där brodern Marcus tog vid. I Providentias första styrelse ingick också verkställande direktören GA Douglas.

40- och 50-talen

Redan 1947 köptes aktier i Stockholms Superfosfatfabrik (senare KemaNord) och Turitz, åren därpå i Yngeredsfors Kraft och Svenska Tändsticks AB, STAB. Genom förvärv av Emissionsinstitutet tillfördes Providentia också aktier i bl a Garphytte Bruk och Grängesberg.

Några år senare gjordes de första investeringarna i tre bolag som därefter spelat en central roll i Providentias portfölj – ASEA, Astra och Electrolux.

1958 lämnade Marcus Wallenberg över VD-posten i Stockholms Enskilda Bank till sin äldste son, Marc jr, och tillträdde själv som VD i Providentia. Samtidigt invaldes han i bolagets styrelse.

Tvillingföretaget Investor

När Marcus Wallenberg blev VD i Providentia hade han planer på att profilera Providentia gentemot "tvillingföretaget" Investor. Det sistnämnda bolaget hade bildats redan 1916 och vid det här laget byggt upp en ansenlig aktieportfölj.

Skillnaderna var små mellan Providentia och Investor. De strategiska aktieinnehaven var i stort desamma – även om vissa bolag vägde tyngre i respektive bolags portfölj. Den enda större skillnaden under 40- och 50-talen var att Providentia hade vissa fastighetsinnehav genom dotterbolagen Drott och Valvet. Det sistnämnda såldes dock till Solna stad i slutet av 50-talet.

Marcus Wallenbergs planer förverkligades aldrig. Providentia och Investor kom att förbli ganska lika – man hade gemensamma lokaler, gemensam personal, gemensam ägarfilosofi och de strategiska innehaven utvecklades ganska samstämmigt.

60-talet

Vid 60-talets början gjorde Providentia sina första investeringar i Scania-Vabis och Svenska Aeroplan AB (Saab). Under återstoden av 60-talet förstärktes sedan innehaven och Providentia var stor och aktiv ägare i båda bolagen när de 1969 fusionerades till Saab-Scania.

I början av 60-talet bildades också Incentive, ett bolag där Marcus Wallenberg spelade en mycket aktiv roll. Providentias första investering i Incentive dröjde dock till 1974.

60-talet rymde även skogsaffärer. Aktierna i Yngeredsfors byttes mot aktier i Papyrus och innehavet i Wifstavarf mot Bergvik & Ala.

Marcus Wallenberg lämnade VD-posten 1964 och efterträddes av Sven T Åberg från LM Ericsson. Peter Wallenberg valdes in i Providentias styrelse 1969.

70-talet

Vid årsskiftet 1971/72 genomfördes den stora bankfusionen då Stockholms Enskilda Bank gick samman med Skandinaviska Banken. Bankfusionen ledde till att Providentia – och även Investor – fick en mera självständig och aktiv roll.

I början av 70-talet var Providentia stor ägare i flera skogsbolag – Stora Kopparberg, Bergvik & Ala, Papyrus, Kopparfors och Ry. En viss omstrukturering hade inletts redan under 60-talet, men nu togs nya tag.

Papyrus förvärvade Ry 1975 och sålde därefter sitt finpappersbruk till Nymölla, där man hade 49% av aktierna. Genom köp av Kopparfors skapades Europas största kartongtillverkare. Stora Kopparberg förvärvade Bergvik & Ala men sålde 1976 Vikmanshyttan och Söderfors och två år senare Domnarvet.

70-talet rymde dock inte bara skogsaffärer. 1976 t ex diskuterades ett samgående mellan KemaNord och STAB, två bolag där Providentia var stor ägare. Affären blev emellertid inte av utan KemaNord köpte istället Nitro Nobel och bytte namn till KemaNobel. Providentia var också engagerat i försäljningen av NK till Åhlén & Holm, en affär som berörde ca 23.000 anställda.

Providentia bildas 1945.
I börsportföljen finns bl a STORA, SKF, Atlas Copco och Ericsson. Dessa innehav utgör 3/4 av aktieportföljen.

Marcus Wallenberg
blir VD i Providentia 1958.

Börsportföljen utökas 1954 med ASEA, Astra och Electrolux.

Providentia
investerar i Scania-Vabis
och Saab under 60-talet.

Stockholms Enskilda Bank + Skandinaviska Banken → S-E-Banken

Providentias börsportfölj utökas med Incentive.

Peter Wallenberg
blir styrelseordförande 1982.

STORA förvärvar under perioden 1984–1990 Billerud, Papyrus, Swedish Match och Feldmühle.

Storaffär av Wallenberg
Köper hela Saab-Scania
STOCKHOLM (TT)
Wallenberggruppens investmentbolag Investor och Providentia lägger ett bud på hela Saab-Scania – en affär på 17,5 miljarder kronor.
Affären innebär att Wallenbergföretagen tvingas in upp nya stora tag för att säkra ranskkon.
– På det här sättet får Saab-Scania en stabil ägarbild efter det senaste årets turbulens och spekulativa köp i företaget, sade Peter Wallenberg.
Investor och Providentia
lägger bud på hela Saab-Scania.
Investor och Providentia går samman.

1945 1950 1960 1970 1980 1990

Fyra bolag dominerade den första portföljen

Förvaltnings AB Providentia bildades i oktober 1945 och inledde sin verksamhet 1946. Det nya bolaget övertog vissa aktietillgångar från Stockholms Enskilda Bank och från banken närstående företag.

Fyra bolag dominerade

Den första aktieportföljen dominerades av fyra poster. Stora Kopparbergs Bergslag, SKF, Atlas Diesel (senare Atlas Copco) och LM Ericsson. Dessa fyra innehav har därefter funnits med i Providentias portfölj ända fram till i dag.

I den första Providentiaportföljen återfanns också aktier i bl a Trafik AB Grängesberg-Oxelösund, Svenska Järnvägsverkstäderna, Kopparfors, Skandia, Wifstavarf, Smålands Bank, Nordiska Kompaniet, Separator (senare Alfa-Laval) och fastighetsbolaget Drott.

Providentias första styrelse bestod av Josef Anér, Ejnar Rodling och Walter Wehtje, tre näringslivsdirektörer med anknytning till banken och olika industriföretag, nämligen Turitz, Stora Kopparberg respektive Atlas Diesel. Jacob Wallenberg blev styrelsens ordförande sedan han avgått som VD i banken där brodern Marcus tog vid. I Providentias första styrelse ingick också verkställande direktören GA Douglas.

40- och 50-talen

Redan 1947 köptes aktier i Stockholms Superfosfatfabrik (senare KemaNord) och Turitz, åren därpå i Yngeredsfors Kraft och Svenska Tändsticks AB, STAB. Genom förvärv av Emissionsinstitutet tillfördes Providentia också aktier i bl a Garphytte Bruk och Grängesberg.

Några år senare gjordes de första investeringarna i tre bolag som därefter spelat en central roll i Providentias portfölj – ASEA, Astra och Electrolux.

1958 lämnade Marcus Wallenberg över VD-posten i Stockholms Enskilda Bank till sin äldste son, Marc jr, och tillträdde själv som VD i Providentia. Samtidigt invaldes han i bolagets styrelse.

Tvillingföretaget Investor

När Marcus Wallenberg blev VD i Providentia hade han planer på att profilera Providentia gentemot "tvillingföretaget" Investor. Det sistnämnda bolaget hade bildats redan 1916 och vid det här laget byggt upp en ansenlig aktieportfölj.

Skillnaderna var små mellan Providentia och Investor. De strategiska aktieinnehaven var i stort desamma – även om vissa bolag vägde tyngre i respektive bolags portfölj. Den enda större skillnaden under 40- och 50-talen var att Providentia hade vissa fastighetsinnehav genom dotterbolagen Drott och Valvet. Det sistnämnda såldes dock till Solna stad i slutet av 50-talet.

Marcus Wallenbergs planer förverkligades aldrig. Providentia och Investor kom att förbli ganska lika – man hade gemensamma lokaler, gemensam personal, gemensam ägarfilosofi och de strategiska innehaven utvecklades ganska samstämmigt.

60-talet

Vid 60-talets början gjorde Providentia sina första investeringar i Scania-Vabis och Svenska Aeroplan AB (Saab). Under återstoden av 60-talet förstärktes sedan innehaven och Providentia var stor och aktiv ägare i båda bolagen när de 1969 fusionerades till Saab-Scania.

I början av 60-talet bildades också Incentive, ett bolag där Marcus Wallenberg spelade en mycket aktiv roll. Providentias första investering i Incentive dröjde dock till 1974.

60-talet rymde även skogsaffärer. Aktierna i Yngeredsfors byttes mot aktier i Papyrus och innehavet i Wifstavarf mot Bergvik & Ala.

Marcus Wallenberg lämnade VD-posten 1964 och efterträddes av Sven T Åberg från LM Ericsson. Peter Wallenberg valdes in i Providentias styrelse 1969.

70-talet

Vid årsskiftet 1971/72 genomfördes den stora bankfusionen då Stockholms Enskilda Bank gick samman med Skandinaviska Banken. Bankfusionen ledde till att Providentia – och även Investor – fick en mera självständig och aktiv roll.

I början av 70-talet var Providentia stor ägare i flera skogsbolag – Stora Kopparberg, Bergvik & Ala, Papyrus, Kopparfors och Ry. En viss omstrukturering hade inletts redan under 60-talet, men nu togs nya tag.

Papyrus förvärvade Ry 1975 och sålde därefter sitt finpappersbruk till Nymölla, där man hade 49% av aktierna. Genom köp av Kopparfors skapades Europas största kartongtillverkare. Stora Kopparberg förvärvade Bergvik & Ala men sålde 1976 Vikmanshyttan och Söderfors och två år senare Domnarvet.

70-talet rymde dock inte bara skogsaffärer. 1976 t ex diskuterades ett samgående mellan KemaNord och STAB, två bolag där Providentia var stor ägare. Affären blev emellertid inte av utan KemaNord köpte istället Nitro Nobel och bytte namn till KemaNobel. Providentia var också engagerat i försäljningen av NK till Åhlén & Holm, en affär som berörde ca 23.000 anställda.

Providentia bildas 1945.
I börsportföljen finns bl a STORA, SKF, Atlas Copco och Ericsson. Dessa innehav utgör 3/4 av aktieportföljen.

Marcus Wallenberg
blir VD i Providentia 1958.

Börsportföljen utökas 1954 med ASEA, Astra och Electrolux.

Providentia
investerar i Scania-Vabis
och Saab under 60-talet.

Stockholms Enskilda Bank + Skandinaviska Banken → S-E-Banken

Providentias börsportfölj utökas med Incentive.

Peter Wallenberg
blir styrelseordförande 1982.

STORA förvärvar under perioden 1984–1990 Billerud, Papyrus, Swedish Match och Feldmühle.

Storaffär av Wallenberg
Köper hela Saab-Scania
STOCKHOLM (TT)
Wallenberggruppens investmentbolag Investor och Providentia lägger ett bud på hela Saab-Scania – en affär på 17,5 miljarder kronor.
Affären innebär att Wallenbergföretagen tvingas in upp nya stora tag för att säkra ranskkon.
– På det här sättet får Saab-Scania en stabil ägarbild efter det senaste årets turbulens och spekulativa köp i företaget, sade Peter Wallenberg.
Investor och Providentia
lägger bud på hela Saab-Scania.
Investor och Providentia går samman.

1945 1950 1960 1970 1980 1990

1978 tog Marcus Wallenberg över som ordförande i Providentia efter Jacob Wallenberg. Peter Wallenberg utsågs till vice ordförande. Samtidigt gjorde tunga industriledare som Curt Nicolin och Hans Werthén entré i styrelsen. Året därpå blev Per Lundberg VD i Providentia, den sjätte i ordningen sedan Jan Westin innehaft posten 1971 och Ulf C Bratt 1972–78.

80-talet

I början av 80-talet sålde Providentia sitt aktieinnehav i Rotor till Alfa-Laval och Diligentia till Trygg-Hansa, det sistnämnda för att kunna finansiera köpet av en stor SKF-post.

Samtidigt rekonstruerades Garphytte Bruk där Providentia tillsammans med Investor var dominerande ägare. Bolaget hade redovisat förlust ett antal år i följd och ett omfattande åtgärdsprogram sattes nu in.

Jacob Wallenberg avled 1980 och två år senare gick även Marcus Wallenberg bort. 56-årige Peter Wallenberg blev ny styrelseordförande i Providentia.

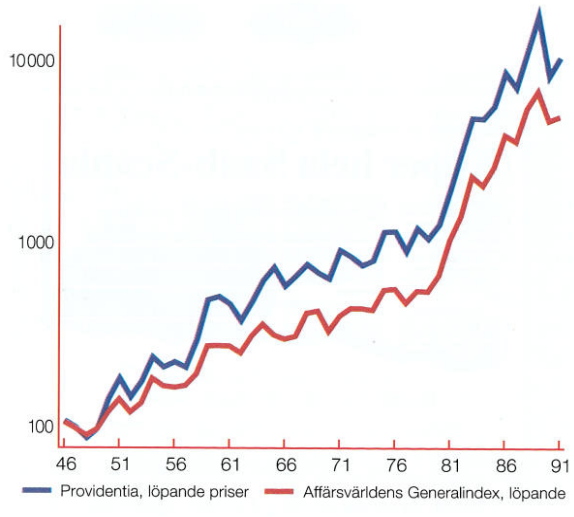
Marcus Wallenberg hade före sin bortgång kommit överens med Volvo om att de skulle få köpa in sig med 25 procent i Atlas Copco. Så skedde – men samtidigt köpte Volvo också en stor post i Stora Kopparberg.

I Atlas Copco fungerade samarbetet men i Stora Kopparberg gnisslade det. Efter kort tid och intensiva förhandlingar köpte Providentia och Investor tillbaka Volvos aktier i Atlas Copco och Stora Kopparberg. För att finansiellt genomföra affären bildades det gemensamägda Patricia.

Under 80-talet gick Stora Kopparberg på offensiven. Först köptes Billerud, därefter Papyrus, Swedish Match (tidigare STAB) och – som kronan på verket – västtyska Feldmühle 1990, företagsförvärv för totalt ca 30 miljarder kronor! Därmed hade STORA, som ägarmässigt dominerades av Providentia och Investor, blivit en av världens absolut största skogsindustrier.

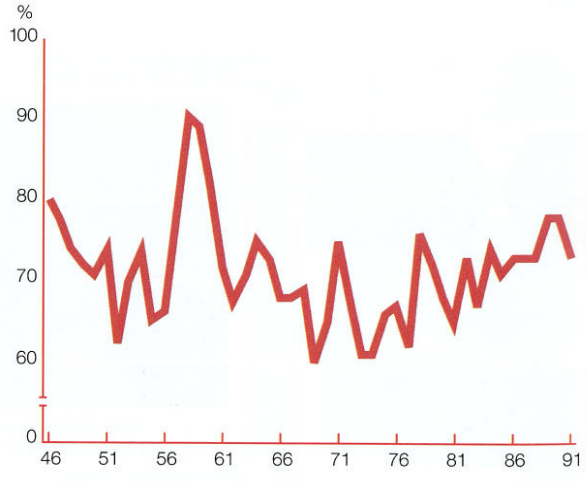
80-talet rymde flera storaffärer. Electrolux – där Providentia tillsammans med ASEA och Investor var de största ägarna – förvärvade drygt 200 företag, däribland italienska Zanussi och amerikanska White Consolidated. Providentias och Investors aktieinnehav i KemaNobel såldes till Bofors.

Providentia-aktiens kursutveckling 1946–1991
1949 = 100.

Kursen på Providentia-aktien har under perioden som helhet stigit avsevärt kraftigare än genomsnittet för svenska börsaktier. Den förhållandevis kraftigare kursuppgången för Providentia-aktien var mest markerad under de ekonomiska expansionsperioderna på 1950-talet, under 1960-talets första hälft och på 1980-talet.

Providentia-aktiens börsvärde 1946–1991
i procent av substansvärde

Från bolagets tillkomst 1946 har marknadens värdering av Providentia (börsvärde) varit lägre än dess substansvärde (tillgångar netto efter avdrag för skulder). Skillnaden mellan börs- och substansvärde, den s k investmentbolagsrabatten, var förhållandevis liten under några år i slutet av 1950-talet, då dolda tillgångar lyftes fram och realiserades. Till följd av bl a skärpningen av realisationsvinstbeskattningen i mitten av 1960-talet ökade rabatten därefter för att under 1980-talet successivt sjunka.

De tio största aktieposterna

1946-12-31 Börsvärde: 45 Mkr	Andel i % av börsnoterade portföljen
Svenska Kullagerfabriken	34
Stora Kopparbergs Bergslag	24
Atlas Diesel	16
Telefon AB L M Ericsson	10
Smålands Bank	6
Kopparfors	4
Wifstavarf	2
Skandia	2
Separator	1
Nordiska Kompaniet	1
Summa	100

1965-12-31 Börsvärde: 498 Mkr	Andel i % av börsnoterade portföljen
Atlas Copco	23
Telefon AB L M Ericsson	16
Stora Kopparbergs Bergslag	13
Svenska Kullagerfabriken	9
Turitz & Co.	5
Astra	5
ASEA	4
Scania-Vabis	4
Fastighets AB Drott	4
Grängesberg	3
Summa	86

1991-12-31 Börsvärde: 7.457 Mkr	Andel i % av börsnoterade portföljen
ASEA	20
Astra	19
STORA	18
Incentive	13
SKF	12
Atlas Copco	10
Ericsson	4
S-E-Banken	1
OM-Gruppen	1
Electrolux	1
Summa	99

”Århundradets fusion” genomfördes när ASEA, som vid den här tiden var Providentias näst största innehav, tillsammans med Brown Boveri skapade världsgiganten ABB.

Patricia spelade samtidigt en allt mera aktiv roll genom att utveckla en omfattande och lönsam tradingverksamhet, samtidigt som strategiska aktieposter förvärvades i bl a Trelleborg, Korsnäs och Skandia.

Providentia medverkade också i skapandet av en rad nya bolag, t ex Optionsmäklarna, Arbitech och Nordisk Television. Delar av Finans Vendor och Bohusbanken såldes. Stockholm-Saltsjöns reseverksamhet omstrukturerades.

Sammantaget blev 80-talet, med sin utsträckta högkonjunktur och kraftiga börsuppgång, ett fantastiskt decennium för Providentia. Substansvärdet ökade från 1.150 till knappt 14.000 Mkr, ägarandelarna förstärktes i samtliga strategiska innehav och Providentia-aktien steg med drygt 1.600%.

90-talet

Decenniet inleddes med att Providentia accepterade ASEAs uppköpserbjudande på Incentive. Det följdes senare av en delning av ASEA-aktien.

Men redan året dessförinnan hade den viktigaste strukturaffären av alla påbörjats. Saab-Scanias personbilsdivision hade under några år gått dåligt och tänkbara utländska samarbetspartners kontaktades. Först Ford, därefter Fiat och slutligen General Motors. Resultatet blev att Saab-Scania och General Motors, världens största biltillverkare, startade ett gemensamägt (50–50%) bolag, Saab Automobile AB.

Nästa steg blev att Providentia och Investor kraftigt ökade sitt ägande i Saab-Scania. För att finansiera detta upptogs utlandslån samtidigt som Skandia-innehavet såldes till S-E-Banken och Alfa-Laval-innehavet till Tetra Pak.

Tredje steget i Saab-Scania-affären presenterades i början av 1991, då Providentia tillsammans med Investor lade ett bud på hela Saab-Scania. Värdet på budet för utestående aktier uppgick till 12,5 miljarder kr. Det totala marknadsvärdet på Saab-Scania till budkurs var 21,1 miljarder kr.

Efter Saab-Scaniaförvärvet bestod Providentia av två skilda verksamheter – portföljförvaltningen och industriverksamheten i Saab-Scania. Detsamma gällde för Investor. Redan tidigare beskrevs Providentia och Investor som ”en kropp med två huvuden”. Förvärvet av Saab-Scania förstärkte likheterna.

Därmed var den nyhet som presenterades i november 1991 inte helt oväntad: Providentia och Investor skulle gå samman!

I det nya bolagets aktieportfölj kommer bolag med lång Providentiatradition att dominera – STORA, SKF, Atlas Copco, Ericsson, ASEA, Astra, Electrolux m fl. Providentias ägarfilosofi, som varit identisk med Investors och bl a inneburit ett aktivt och långsiktigt ägande, kommer därmed att bestå.

Substansvärde

Med substansvärde menas skillnaden mellan bolagets tillgångar, upptagna till marknadsvärde, och dess skulder. Genom detta visas bolagets reella värde. Providentias substansvärde ökade under 1991 från 6.585 Mkr till 10.313 Mkr.

Under årets åtta första månader ökade substansvärdet från 6.585 Mkr till 13.284 Mkr. När Stockholmsbörsen sedan föll kraftigt minskade Providentias substansvärde till 10.313 Mkr vid årets slut. Substansvärdet per aktie ökade från 83 kr till 102 kr.

Providentia-aktiens beräknade substansvärde	1991-12-31 Kr/aktie[1]	1991-12-31 Mkr	1990-12-31 Kr/aktie[2]	1990-12-31 Mkr
Börsnoterade aktier, de tio största innehaven				
ASEA	15	1.515	35	2.725
Astra[3]	14	1.392	12	947
STORA	13	1.314	17	1.374
Incentive	10	997	—	—
SKF	8	853	8	631
Atlas Copco	7	711	6	475
Ericsson	3	329	6	490
S-E-Banken	1	99	1	106
OM Gruppen[3]	1	87	2	146
Electrolux	1	74	1	51
	73	7.371	88	6.945
Börsnoterade svenska aktier, övriga	1	86	57	4.501
Börsnoterade utländska aktier	—	—	1	105
	74	7.457	146	11.551
Ej börsnoterade aktier				
Patriciakoncernen	31	3.185	5	359
Övriga	—	—	20	1.610
	31	3.185	25	1.969
Övriga tillgångar	35	3.557	8	608
Övriga skulder	– 64	– 6.500	– 96	– 7.543
Återläggning av konvertibla förlagslånet	26	2.614		
	– 3	– 329	– 88	– 6.935
Totalt substansvärde	**102**	**10.313**	**83**	**6.585**

1) Efter full konvertering.
2) Efter justering för fondemissionselementet i konvertibla förlagslånet.
3) Hänsyn har tagits till utfärdade optioner.

Förändringar i strategiska aktieportföljen

KÖP	Antal[1]	Mkr
ASEA A	55.000	32
Incentive A	1.865.000	359
STORA A	46.000	13
Totalt köp		**404**
Fondemission		
Astra	678.000[2]	
Uppdelning		
Incentive A (1:1 ASEA A)	5.222.000	
Incentive B (1:1 ASEA B)	304.000	

FÖRSÄLJNINGAR	Antal[1]	Mkr
Alfa-Laval A	3.876.000	1.093
ASEA B	407.000	190
Incentive B	270.000	51
OM Gruppen	692.000	87
Skandia	10.287.000	2.504
Ångpanneföreningen A	260.000	39
Totalt försäljningar		**3.964**

1) Antal aktier i hela tusental.
2) Avser aktier som erhållits från existerande aktieinnehav vid årets ingång.

Kursutveckling och ägarstruktur

Under 1991 svängde Stockholmsbörsen kraftigt. Första halvåret steg kurserna med drygt 30% – andra halvåret föll de nästan lika mycket. Totalt under året gick Stockholmsbörsen upp 5,4%.

Börskursen

Providentia-aktien utvecklades något bättre än Stockholmsbörsen i sin helhet.

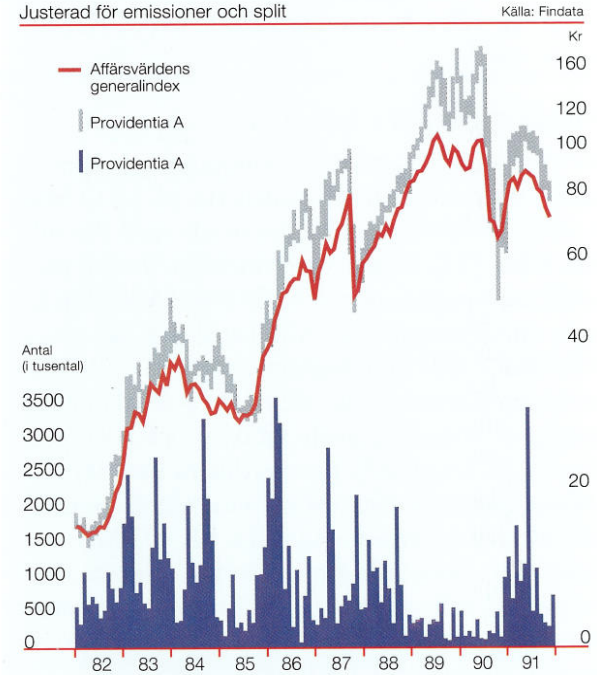
Vid årsskiftet var kursen på Providentias A-aktie 65 kr och på B-aktien 64 kr. A-aktien var som mest uppe i 113 kr i början av juni, men sjönk därefter och stannade vid årets slut på 82 kr. Kursen på B-aktien var vid årets slut 82 kr.

Utdelning

Under 1991 ökade Providentias mottagna utdelningar med 7,5% och uppgick till 403 Mkr (375).

De aktieägare som accepterat erbjudandet att byta ut Providentia-aktier mot nyemitterade aktier i Investor, kommer för verksamhetsåret 1991 att erhålla utdelning från Investor. Utdelningen i Providentia har av styrelsen föreslagits till sammanlagt 403 Mkr (299).

Providentia-aktiens omsättning och kursutveckling på Stockholmsbörsen

Providentia-aktiens årliga tillväxt har i genomsnitt varit 19% under perioden 1982–1991. Den höga omsättningen i juni 1991 berodde på utgivandet av det konvertibla förlagslånet.

Aktieägare

Vid det senaste årsskiftet uppgick antalet aktieägare i Providentia till 16.197. Som framgår av tabellen ägde 9.629 av dessa, eller 59%, färre än 500 aktier.

Providentias största aktieägare vid årsskiftet var Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse med 22,2% av aktiekapitalet och 25,0% av rösterna. Trygg-Hansa/SPP-gruppen hade 12,0% av aktiekapitalet och 10,4% av rösterna. De tio största aktieägarna ägde vid årsskiftet tillsammans 61,5% av aktiekapitalet och 64,3% av rösterna i Providentia.

De tio största aktieägarna 1991-12-31 (före konvertering av utestående konvertibler)	% av aktiekapitalet	% av rösterna
Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse	22,2	25,0
Trygg-Hansa/SPP-gruppen	12,0	10,4
Extoria Trade	5,6	6,3
AMF-P	5,4	5,1
EB-Stiftelsen	4,1	4,6
Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse	3,7	4,2
Skandia-gruppen	4,1	3,8
Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond	1,6	1,8
Nordbankens värdepappersfonder	1,5	1,6
SB-Stiftelsen	1,4	1,5
Totalt tio största	61,5	64,3

Aktieägarstatistik enligt VPC 1991-12-31

Storleksklass	Antal aktieägare	Totalt antal aktier	Totalt antal aktier i % av aktiekapitalet
1– 500	9.629	1.943.853	2,7
501– 5.000	5.804	8.633.533	12,0
5.001– 50.000	655	7.823.353	10,9
50.001– 100.000	36	2.547.487	3,5
100.001– 1.000.000	29	7.931.926	11,0
1.000.001– 1.700.000	3	3.721.540	5,2
1.700.001–	8	39.398.308	54,7
	16.197	72.000.000	100,0

Aktiestatistik 1991-12-31*

Aktiekapital		1.800.000.000:–
Nominellt värde		25:–
Antal aktier		72.000.000
varav A bundna	(1 röst)	54.637.938
A fria	(1 röst)	8.362.062
B fria	(1/10 röst)	9.000.000

*Före konvertering av utestående konvertibler.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören får härmed lämna redovisning för verksamheten i Förvaltnings AB Providentia under 1991. Efterföljande resultat- och balansräkningar, finansieringsanalyser och bokslutskommentarer utgör en integrerad del av årsredovisningen.

Den 25 november 1991 lämnade Investor AB ett uppköpserbjudande till Förvaltnings AB Providentias aktieägare och konvertibelinnehavare för att möjliggöra ett samgående mellan bolagen. Den 31 januari 1992 hade aktieägare och konvertibelinnehavare motsvarande 98,2% av aktiekapitalet och 97,9% av rösterna räknat efter full konvertering av samtliga utestående konvertibler i Providentia accepterat erbjudandet. Efter årsskiftet ingår Providentia i en koncern, i vilken Investor är moderbolag och i vilken även Patriciakoncernen ingår.

Per den 31 december 1991 var Providentia moderbolag i Providentiakoncernen, som innefattade de helägda vilande dotterbolagen AB Kölen och AB Cutex.

Moderbolagets strategiska aktieportfölj

Värdet av moderbolagets börsportfölj uppgick vid årets slut till 7.457 Mkr (11.445). Börsportföljens värde, justerat för nettoförändringar samt Saab-Scania- och Skandia-affärerna, ökade under året med 9%. Affärsvärldens generalindex ökade med 5%.

I den strategiska portföljen köptes aktier för 404 Mkr (3.865) medan försäljningarna uppgick till 3.964 Mkr (1.069). Samtliga köp och försäljningar under året avsåg börsnoterade svenska aktier (f.å. 3.263 respektive 1.013). Aktier nettosåldes således under året för 3.560 Mkr (f.å. nettoköp 2.796).

Bolaget accepterade Tetra Pak Gruppens offentliga uppköpserbjudande av Alfa-Laval. Likviden uppgick till 1.093 Mkr. I OM Gruppen såldes aktier motsvarande 8,9% av kapital och röster. Överenskommelse träffades om försäljning i juni 1992 av 213.000 A-aktier i Astra för en likvid om 106 Mkr. Ägandet i Incentive stärktes genom köp av 1,9 miljoner A-aktier. Samtidigt såldes 270.000 B-aktier. Vidare såldes i enlighet med gällande optionsavtal bolagets hela innehav i Skandia för en likvid om 2.504 Mkr, varvid realisationsvinsten uppgick till 601 Mkr.

Utöver ovan angivna försäljningar ur den strategiska aktieportföljen sålde Providentia och Investor – i samband med förvärvet av Saab-Scania under 1991 – sina aktieinnehav i Saab-Scania till Patriciakoncernen för 2.545 Mkr respektive 2.206 Mkr, vilket motsvarade budets kursnivå. Patriciakoncernens förvärv finansierades genom villkorade aktieägartillskott från Providentia och Investor, vardera om 2.375 Mkr.

Inför årsskiftet renodlades aktieportföljen till att endast omfatta de strategiska innehaven. Övriga börsnoterade, onoterade och utländska aktieinnehav såldes till Patriciakoncernen. Försäljningarna skedde till beräknade marknadsvärden för en sammanlagd nettolikvid om 734 Mkr. Vidare såldes till Patriciakoncernen de två helägda dotterbolagen Fiducia och Vectura för 97 Mkr.

Realisationsvinsterna från samtliga försäljningar till Patriciakoncernen redovisas i resultaträkningen som extraordinära intäkter.

Förändringar i strategiska aktieportföljen framgår av tabellen längst ned på sidan 8.

Under perioden 1/1–20/2 1992 har 80.000 aktier Incentive A bundna förvärvats medan 34.000 B fria har sålts. Vidare har 78.000 aktier ASEA B fria sålts.

Moderbolagets resultat

Förvaltningsverksamheten i moderbolaget uppnådde ett resultat före finansnetto på 1.849 Mkr (1.293). Utdelningsintäkterna ökade med 7% till 403 Mkr (375). Realisationsvinsterna (netto) på sålda värdepapper uppgick till 1.469 Mkr (941), varav försäljningarna av Alfa-Laval och Skandia svarade för 880 Mkr respektive 601 Mkr. Räntenettot försämrades till –629 Mkr (–506) och resultatet efter finansiella intäkter och kostnader blev 1.198 Mkr (787). Extraordinära intäkter – realisationsvinster (netto) vid internförsäljningar till Patriciakoncernen – uppgick till 403 Mkr. Ingen skatt belastade årets resultat. (Genom den from 1991 gällande skattelagstiftningen för investmentbolag är realisationsvinster skattefria.) Årets resultat uppgick till 1.601 Mkr (–665).

Moderbolagets likviditet

De kortfristiga fordringarna uppgick vid årets slut till 147 Mkr (607) och de kortfristiga skulderna till 3.286 Mkr (7.354).

Providentiakoncernen

Efter försäljningen av dotterbolagen Fiducia och Vectura omfattar Providentiakoncernen under 1991 enbart förvaltningsverksamheten i moderbolaget.

Providentiakoncernens resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 1.172 Mkr (761). Extraordinära intäkter – realisationsvinster (netto) vid internförsäljningar till Patriciakoncernen – uppgick till 347 Mkr. Resultatet efter skatt blev 1.519 Mkr (–690).

Styrelse och personal

Uppgift om antal anställda samt kostnader för löner och ersättningar framgår av not 10.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att till bolagsstämmans förfogande stående vinstmedel, nämligen

från 1990 balanserade vinstmedel	67.613.985
årets resultat	1.600.921.512
Summa kronor	1.668.535.497

disponeras på så sätt att

till aktieägarna utdelas kronor 5:60 per aktie eller totalt	403.200.000
till balanserade vinstmedel föres	1.265.335.497
Summa kronor	1.668.535.497

Koncernens fria reserver uppgår per 31/12 1991 till summa Mkr 1.669

Stockholm i februari 1992

Peter Wallenberg
Ordförande

Peder Bonde

Percy Barnevik

Jan Carlzon

Sten Gustafsson

Olof Ljunggren

Tom Wachtmeister

Per Lundberg
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 17 mars 1992.

Karl A. Ehlde
Auktoriserad revisor

Ingemar Haegerstrand

Resultaträkningar

Mkr		Moderbolaget 1991	Moderbolaget 1990	Koncernen 1991	Koncernen 1990
Förvaltningsverksamhet					
Utdelningar på aktier					
Dotterbolag		26	16		
Övriga bolag		377 [1]	359	377	358
Realisationsvinster (netto) på sålda värdepapper		1.469	941	1.469	934
Förvaltningskostnader		−23	−23	−23	−24
		1.849	1.293	1.823	1.268
Värdepappershandel					
Rörelseresultat					−5
Resultat före finansiella intäkter och kostnader		**1.849**	**1.293**	**1.823**	**1.263**
Finansiella intäkter och kostnader					
Ränteintäkter	Not 1	152	6	152	15
Räntekostnader	Not 2	−781	−512	−781	−517
Avskrivning på kapitalrabatt	Not 3	−22	—	−22	—
		−651	−506	−651	−502
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		**1.198**	**787**	**1.172**	**761**
Extraordinära intäkter och kostnader	Not 4				
Extraordinära intäkter		403	—	347	—
Extraordinära kostnader		—	−22	—	−22
		403	−22	347	−22
Resultat efter extraordinära intäkter och kostnader		**1.601**	**765**	**1.519**	**739**
Särskild avsättning					
Villkorat aktieägartillskott till Patricia AB		—	−1.430	—	−1.430
Resultat före skatt		**1.601**	**−665**	**1.519**	**−691**
Inkomstskatt		—	—	—	1
Årets resultat		**1.601**	**−665**	**1.519**	**−690**

1) Varav 1 Mkr avser utdelning från förutvarande dotterbolaget AB Fiducia.

Bokslutskommentarer sid 16

Balansräkningar

Mkr		Moderbolaget 1991-12-31	Moderbolaget 1990-12-31	Koncernen 1991-12-31	Koncernen 1990-12-31
Tillgångar					
Omsättningstillgångar					
Kassa och bank		—	—	—	1
Aktier och andelar		—	—	—	25
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 5	145	2	145	2
Skattefordran		—	—	2	4
Övriga fordringar		2	605	2	648
		147	607	149	680
Anläggningstillgångar					
Aktier i dotterbolag	Not 6	—	5	—	—
Aktier i övriga bolag	Not 7	6.772	9.500	6.772	9.527
Fordran på dotterbolag		—	1	—	—
Långfristiga fordringar	Not 5	3.000	—	3.000	—
Kapitalrabatt	Not 3	410	—	410	—
		10.182	9.506	10.182	9.527
Summa tillgångar		**10.329**	**10.113**	**10.331**	**10.207**
Skulder och eget kapital					
Kortfristiga skulder	Not 5				
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		165	58	166	59
Kortfristiga låneskulder		3.084	5.838	3.084	5.845
Övriga kortfristiga skulder		36	1.458	36	1.459
		3.285	7.354	3.286	7.363
Långfristiga skulder					
Skuld till dotterbolag		1	0	—	—
Obligationslån		190	1.440	190	1.440
Avgår eget innehav		—	−1.250	—	−1.250
Andra långfristiga skulder		—	43	—	43
		191	233	190	233
Konvertibelt förlagslån	Not 3	3.024	—	3.024	—
Eget kapital	Not 8				
Bundet eget kapital					
Aktiekapital		1.800	1.800	1.800	1.800
Bundna reserver		360	360	362	380
Fritt eget kapital					
Fria reserver		68	1.031	150	1.121
Årets resultat		1.601	−665	1.519	−690
		3.829	2.526	3.831	2.611
Summa skulder och eget kapital		**10.329**	**10.113**	**10.331**	**10.207**
Ställda panter:					
Aktier med ett bokfört värde av		6	1.903	6	1.903
Ansvarsförbindelser	Not 9	18.473	2.278	18.473	2.278
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser		3	2	3	2

Bokslutskommentarer sid 16

Aktieinnehav

	Antal (i tusental)	Bokfört värde per aktie kr	Bokfört värde totalt Mkr	Börsvärde 1991-12-30 per aktie kr	Börsvärde 1991-12-30 totalt Mkr	Andel av aktie-kapital i % [3]	Andel av röster i % [3]
Börsnoterade svenska aktier							
Verkstadsindustri							
ASEA A bu	5.108	188	962	285	1.456		
ASEA A fr	114	418	48	282	32	5,7	7,5
ASEA B fr	98	515	50	279	27		
Atlas Copco A fr	2.965	119	354	240	711	8,2	11,6
Electrolux A fr	205	121	25	362	74	0,3	9,9
Ericsson A bu	1.416	5	6	150	212	1,0	11,8
Ericsson A fr	804	5	4	145	117		
Garphyttan bu	127	23	3	115	15	6,6	6,6
Garphyttan fr	179	23	4	115	21		
SKF A bu	9.275	77	717	92	853	7,5	18,8
			2.173		3.518		
Skogsindustri							
STORA A bu	5.476	164	897	240	1.314	8,4	10,0
			897		1.314		
Läkemedelsindustri							
Astra A bu	2.714 [1]	30	81	516	1.400	2,2	2,7
			81		1.400		
Banker							
S-E-Banken A bu	1.900	14	26	52	99	0,7	0,7
			26		99		
Övrigt							
Incentive A bu	6.931	129	892	140	970		
Incentive A fr	156	216	34	140	22	10,4	13,7
Incentive B fr	34	320	11	140	5		
SILA A bu	984	20	20	17	17		
SILA A fr	485	21	10	18	9	8,3	8,3
SILA B bu	984	20	20	18	17		
SILA B fr	485	21	10	15	7		
OM Gruppen	799 [2]	49	39	128	103	10,3	10,3
			1.036		1.150		
Korrigering för optioner:							
[1] Utfärdad köpoption för 213.000 aktier					− 8		
[2] Utfärdad köpoption för 184.000 aktier					−16		
					−24		
Totalt börsnoterade svenska aktier			4.213		7.457		
Ej börsnoterade aktier							
Patricia AB (fd AB Thisbe)	1.500	1.706	2.559			50,0	50,0
Totalt ej börsnoterade aktier			2.559				
Totalt aktier			6.772				

[3] Efter full konvertering

Finansieringsanalyser

Mkr	Moderbolaget 1991	Moderbolaget 1990	Koncernen 1991	Koncernen 1990
Tillförda medel				
Resultat före särskild avsättning och skatt	1.601	765	1.519	739
Realisationsvinster (netto) på sålda värdepapper	−1.469	−941	−4.469	−934
Extraordinära intäkter, realisationsvinster (netto) vid internförsäljningar	−403	—	−347	—
Skatt	—	—	—	1
Lämnad utdelning	−298	−238	−298	−238
Lämnat aktieägartillskott	−2.375	−1.430	−2.375	−1.430
Omräkningsdifferenser i utländskt dotterbolag	—	—	—	−5
Internt tillförda medel	**−2.944**	**−1.844**	**−2.970**	**−1.867**
Försäljning av värdepapper (förvaltningsverksamheten)	7.384	1.071	7.349	1.082
Minskning av långfristiga fordringar	—	40	—	40
Ökning av långfristiga skulder	2.981	—	2.981	—
Summa tillförda medel	**7.421**	**−733**	**7.360**	**−745**
Använda medel				
Köp av värdepapper (förvaltningsverksamheten)	404	3.865	404	3.893
Ökning av långfristiga fordringar	3.409	—	3.410	—
Minskning av långfristiga skulder	—	—	—	3
Summa använda medel	**3.813**	**3.865**	**3.814**	**3.896**
Förändring av rörelsekapital	**+3.608**	**−4.598**	**+3.546**	**−4.641**
Specifikation av förändring av rörelsekapital				
Ökning (+)/minskning (–) av värdepapper (värdepappershandeln)	—	—	−25	−39
Ökning (+)/minskning (–) av kortfristiga fordringar	−460	+595	−505	+572
Ökning (–)/minskning (+) av kortfristiga skulder	+4.068	−5.193	+4.077	−5.172
Ökning (+)/minskning (–) av kassa och bank	—	—	−1	−2
	+3.608	**−4.598**	**+3.546**	**−4.641**

Bokslutskommentarer sid 16

Bokslutskommentarer

Redovisningsprinciper

Providentiakoncernens redovisning upprättas enligt förvärvsmetoden.

Aktier i förvaltningsverksamheten (anläggningstillgångar) är bokförda till ursprunglig anskaffningskostnad. Eget innehav av obligationer har makulerats och vinsten på återköpet, som tidigare reserverats under långfristiga skulder, har därigenom realiserats och ingår i årets realisationsvinster på sålda värdepapper.

Not 1 Ränteintäkter (Mkr)

	Moderbolaget		Koncernen	
	1991	1990	1991	1990
Patriciakoncernen, förlagslån (9,41%)	144	—	144	—
Övriga	8	6	8	15
	152	6	152	15

Not 2 Räntekostnader (Mkr)

	Moderbolaget		Koncernen	
	1991	1990	1991	1990
Konvertibelt förlagslån (8%)	125	—	125	—
Patriciakoncernen	634	475	634	474
Övriga	22	37	22	43
	781	512	781	517

Not 3 Konvertibelt förlagslån

För delfinansiering av förvärvet av Saab-Scania utgavs i juni 1991 ett konvertibelt förlagslån om totalt nominellt 3.024 Mkr till en emissionskurs motsvarande ca 85%. Skillnaden mellan lånets nominella belopp och emissionslikviden – 432 Mkr – redovisas som kapitalrabatt och skrivs av under lånets löptid.

Not 4 Extraordinära intäkter och kostnader (Mkr)

	Moderbolaget		Koncernen	
	1991	1990	1991	1990
Realisationsvinster (netto) på sålda värdepapper i samband med omstrukturering i koncernen:				
Saab-Scania-innehavet	610	—	610	—
Andra innehav	–207	—	–263	—
Emissionskostnader	—	–22	—	–22
Summa extraordinära intäkter och kostnader	403	–22	347	–22

Not 5 Fordringar och skulder mot Patriciakoncernen (Mkr)

Fordringar och skulder mot Patriciakoncernen uppgick per 31/12 1991 till 3.146 Mkr respektive till 3.153 Mkr.

Av beloppet för fordringar utgör 3.000 Mkr förlagslån.

Not 6 Aktier i dotterbolag (kr)

(helägda 100%)	Antal	Nom värde	Bokfört värde
AB Cutex	500	100	0
AB Kölen	25.000	80	0

Not 7 Aktier i övriga bolag (Mkr)

Enligt specifikation sid. 8: Bokfört värde	6.772

Not 8 Eget kapital

Aktiekapitalets fördelning (Mkr)	Antal aktier	Nominellt värde
A-aktier, bundna	54.637.938	1.366
A-aktier, fria	8.362.062	209
B-aktier, fria	9.000.000	225
	72.000.000	1.800

Bundna reserver (Mkr)	Moderbolaget	Koncernen
Vid årets början	360	380
Försäljning av dotterbolag	—	–18
Vid årets slut	360	362

Fria reserver (Mkr)	Moderbolaget	Koncernen
Vid årets början	366	430
Lämnad utdelning	–298	–298
Försäljning av dotterbolag	—	18
Vid årets slut	68	150

Not 9 Ansvarsförbindelser (Mkr)

I moderbolagets borgensåtaganden ingår:

Solidarisk borgen med Investor AB för Saab-Scania Holdings ABs förpliktelser i samband med förvärvet av Saab-Scania AB. Per 1991-12-31 uppgick detta åtagande till 8.142 Mkr. Saab-Scania Holdings låneavtal innehåller sedvanliga covenants;

Solidarisk borgen med Investor AB för den upplåning som sker i Patricia Treasury AB. Per 1991-12-31 uppgick detta åtagande till 10.329 Mkr (2.275) efter avdrag för skuld till Patricia Treasury AB om 3.117 Mkr (3.436);

Garantiförbindelser till VPC med 2 Mkr (2).

Den utfästelse gällande till januari 1994 som Providentia tidigare gjort gentemot AB Patricia (numera Saab-Scania Holdings AB) har upphört vid Patriciakoncernens omstrukturering i samband med förvärvet av Saab-Scania.

Not 10 Styrelse och personal

Moderbolaget har under året som enda anställd haft verkställande direktören. Mot ersättning har uppdragits åt bolag ingående i Patriciakoncernen att utföra erforderliga administrativa tjänster.

Kostnader för löner och ersättningar (Mkr)		Moderbolaget 1991	Moderbolaget 1990	Koncernen 1991	Koncernen 1990
Sverige:	Styrelse och verkställande direktör	4	5	4	5
	(varav tantiem)	(1)	(3)	(1)	(3)
Summa Sverige		4	5	4	5
USA:	Styrelse och verkställande direktör				0,5
	Övriga				0,5
Summa USA					1
Totalt		4	5	4	6

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1991. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Räkenskaperna har granskats av Ernst & Young AB.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker,

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för år 1991.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker,

att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Stockholm den 17 mars 1992

Karl A. Ehlde
Auktoriserad revisor

Ingemar Haegerstrand

Tio år i sammandrag

Mkr	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Genomsnittlig tillväxt 5/10 år i procent
Mottagna utdelningar											
– dotterbolag	7	2	3	4	7	8	12	17	16	27	31/39
– övriga bolag	79	95	99	114	157	192	236	276	359	376	19/19
Summa	86	119	105	147	164	200	247	293	375	403	20/20
Lämnad utdelning	68	101	101	115	130	158	194	238	299	403 [1]	25/22
Lämnad utdelning i procent av mottagna utdelningar	79%	85%	96%	78%	79%	79%	79%	81%	80%	100%	– –
Räntenetto	–2	7	–20	–103	–54	–134	–181	–176	–505	–629	– –
Börsportföljens värdeförändring i % [2]	42	72	–8	26	51	–17	49	45	–31	9	– –
Generalindex förändring i %	35	66	–11	25	51	–8	52	24	–31	5	– –
Marknadsvärde börsaktier [3]	2.240	3.852	3.259	4.299	6.890	6.711	8.702	13.795	11.551	7.457	2/17
Uppskattat marknadsvärde övriga aktier	423	595	568	865	1.167	1.466	2.050	2.504	2.013	3.207	22/28
Bokfört värde	–732	–1.204	–1.502	–2.049	–2.792	–4.654	–4.548	–5.769	–9.505	–6.772	19/29
Övervärde	1.931	3.243	2.325	3.115	5.265	3.523	6.204	10.530	4.059	3.892	–6/12
Eget kapital	690	1.192	1.678	1.781	2.050	2.509	3.246	3.429	2.526	3.829	13/22
Substansvärde*	2.621	4.435	4.003	4.896	7.315	6.032	9.450	13.959	6.585	10.313	7/19
Totala skulder	47	120	2.067	1.964	1.413	2.873	1.361	2.394	7.587	6.500	– –
Balansomslutning	737	1.312	3.744	3.745	3.463	5.382	4.608	5.823	10.113	10.333	– –
Resultat före skatt	221	667	593	210	384	589	895	376	765	1.601	– –
Soliditet**	94%	91%	45%	48%	59%	47%	70%	59%	25%	37%	– –
Försäljning av svenska börsaktier	203	657	738	355	535	1.490	1.569	404	1.013	6.509	– –
Realisationsvinster	127	506	511	140	259	643	847	277	941	1.469	– –
Köp och nyteckningar av svenska börsaktier	210	564	550	528	905	2.574	552	1.362	3.263	404	– –
Kronor per aktie											
Substansvärde [4]	33	57	50	62	93	77	120	177	83	102 [6]	2/16
Börskurs 31 december [4]	24	38	37	44	67	55	87	140	65	82	4/19
Investmentbolagsrabatt [5]	27%	33%	26%	29%	27%	27%	27%	22%	22%	20%	– –
Utdelning [4]	0:90	1:30	1:30	1:50	1:70	2:00	2:50	3:00	3:80	5:60 [1]	27/24
Direktavkastning	3,6%	3,4%	3,4%	3,3%	2,4%	3,6%	2,8%	2,2%	5,8%	6,8%	– –

1) Föreslagen utdelning.
2) Avser svenska börsportföljen.
3) Inkluderar utländska börsnoterade aktier.
4) Justerat för fondemissionselementet i konvertibla förlagslånet.
5) Skillnaden mellan aktiens substansvärde och börskurs.
6) Efter full konvertering.

* Skillnaden mellan bolagets tillgångar, upptagna till marknadsvärde, och dess skulder.
** Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Pga avrundning kan uppgifterna i denna sammanställning avvika från vad som tidigare redovisats.

Styrelse och revisorer

Styrelse*

Ordinarie ledamöter

Peter Wallenberg,
ordförande.

Invald i styrelsen 1969, född 1926.

Förste vice ordförande i Skandinaviska Enskilda Banken.
Ordförande i ASEA, ABB Asea Brown Boveri Ltd. (Zürich), Atlas Copco, Investor, STORA**, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse.
Vice ordförande i Electrolux, Ericsson, Incentive, SKF**.
Övriga styrelseuppdrag i bla Nobelstiftelsen, SAS, SILA.
Aktier i Providentia: 374.999
Konvertibler i Providentia: 5.040.000 kr

Peder Bonde,
vice ordförande.

Invald i styrelsen 1983, född 1923.

Ordförande i Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond.
Vice ordförande i Investor, Forestal Valdivia S.A., Astra**, STORA**, Stockholm-Saltsjön**.
Övriga styrelseuppdrag i bla Saab-Scania**.
Aktier i Providentia: —
Konvertibler i Providentia: —

Percy Barnevik

Invald i styrelsen 1987, född 1941.

VD och koncernchef i ABB Asea Brown Boveri Ltd.
Ordförande i Sandvik.
Vice ordförande i Skanska.
Övriga styrelseuppdrag i bla Fläkt, Du Pont.
Aktier i Providentia: —
Konvertibler i Providentia: —

Jan Carlzon

Invald i styrelsen 1990, född 1941.

VD i SAS.
Ordförande i SAS Service Partner, SAS Leisure, SAS Trading.
Övriga styrelseuppdrag i bla Continental Airlines Holdings Inc., Saison Holdings BV, SAS International Hotels, International Air Transport Association's Executive Committee.
Aktier i Providentia: —
Konvertibler i Providentia: —

Sten Gustafsson

Invald i styrelsen 1983, född 1923.

Ordförande i Astra, Du Pont Scandinavia.
Övriga styrelseuppdrag i bla Incentive A/S, Investor, SILA, Skandia Group, Skandinaviska Enskilda Banken, Vin & Sprit.
Aktier i Providentia: 5.000
Konvertibler i Providentia: 210.000 kr

Olof Ljunggren

Invald i styrelsen 1989, född 1933.

Ordförande i Liber.
Förste vice ordförande i Försäkringsbolaget SPP.
Övriga styrelseuppdrag i bla Försäkringsbolaget Pensionsgaranti (FPG), Investor, Trygg-Hansa SPP Holding, Trygg-Hansa Försäkrings AB, Trygg-Hansa SPP Livförsäkrings AB.
Aktier i Providentia: —
Konvertibler i Providentia: —

Per Lundberg

Invald i styrelsen 1983, född 1943.

VD i Providentia.
Ordförande i LM Ericsson Finans, Nordben Life and Pension Insurance Company Ltd., Nordisk Television TV4, Stockholm-Saltsjön.
Vice ordförande i NRT Nordisk AB.
Övriga styrelseuppdrag i bla Atlas Copco, Billerud, Ericsson, Garphyttan Industrier, Saab-Scania, Saab Automobile, Scanditronix, SPP, Sterling Holding A/S, Trygg-Hansa SPP Holding, Trygg-Hansa SPP Livförsäkrings AB.
Aktier i Providentia: 25.002
Konvertibler i Providentia: 1.050.084 kr

Tom Wachtmeister

Invald i styrelsen 1985, född 1931.

Ordförande i Sveriges Allmänna Exportförening, Skattebetalarnas Förening.
Vice ordförande i Atlas Copco, Sveriges Exportråd.
Övriga styrelseuppdrag i bla ABA, Astra, Export-Invest, Hasselfors, Investor, Saab-Scania, SILA, Skandinaviska Enskilda Banken, STORA, Svenska Dagbladet.
Aktier i Providentia: 3.700
Konvertibler i Providentia: —

Suppleanter

Erik Belfrage

Invald i styrelsen 1991, född 1946.

Styrelseuppdrag i bla ABA, Atlas Copco, IFL, Investor, Näringslivets Internationella Råd, Saab-Scania, SILA, Stiftelsen Positiva Sverige.
Aktier i Providentia: —
Konvertibler i Providentia: —

Jacob Wallenberg

Invald i styrelsen 1985, född 1956.

Ordförande i Investor Group Finance.
Styrelseuppdrag i bla Atlas Copco, Ericsson, Investor, Stockholm-Saltsjön, STORA, Stora Finans, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, European Advisory Board of the Wharton School.
Aktier i Providentia: —
Konvertibler i Providentia: —

Marcus Wallenberg

Invald i styrelsen 1990, född 1956.

Styrelseuppdrag i bla Astra, Investor, Saab-Scania, SKF, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse.
Aktier i Providentia: 112.500
Konvertibler i Providentia: —

Revisorer

Ordinarie

Karl A. Ehlde
Auktoriserad revisor

Ingemar Haegerstrand

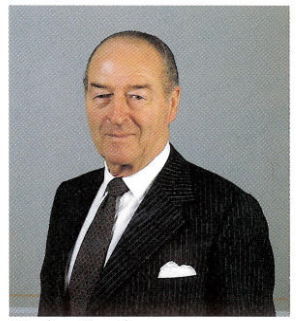
Suppleanter

Gunnar Widhagen
Auktoriserad revisor

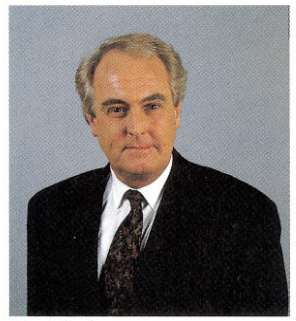
Ingvar Petersson

* Uppgifter om aktie- och konvertibelinnehav avser 1991-12-31.
** Avser att avböja återval vid stämman 1992.

Peter Wallenberg

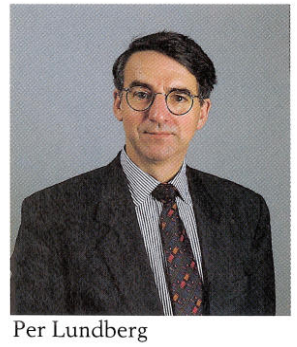

Peder Bonde

Percy Barnevik

Jan Carlzon

Sten Gustafsson

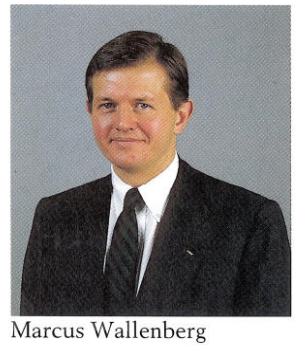

Olof Ljunggren

Per Lundberg

Tom Wachtmeister

Erik Belfrage

Jacob Wallenberg

Marcus Wallenberg